

Laidiens: 14.09.2020., Nr. 177

Oficiālās publikācijas Nr.: 2020/177.6

Finanšu un kapitāla tirgus komisijas normatīvie noteikumi Nr. 145

Rīgā 2020. gada 1. septembrī

(Finanšu un kapitāla tirgus komisijas padomes
sēdes protokols Nr. 36 6. p.)

Krājaizdevu sabiedrību gada pārskata sagatavošanas normatīvie noteikumi

*Izdoti saskaņā ar Krājaizdevu sabiedrību likuma
23. panta pirmo un otro daļu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. "Krājaizdevu sabiedrību gada pārskata sagatavošanas normatīvie noteikumi" (tālāk tekstā – noteikumi) ir saistoši Latvijas Republikā licencētām krājaizdevu sabiedrībām, sagatavojot gada pārskatu un kārtojot grāmatvedību.

2. Gada pārskats kā vienots kopums sastāv no:

2.1. finanšu pārskatiem, kas ietver:

2.1.1. bilanci un ārpusbilances posteņus,

2.1.2. peļņas vai zaudējumu aprēķinu,

2.1.3. pielikumu;

2.2. krājaizdevu sabiedrības padomes, ja tāda ir izveidota, un valdes (tālāk tekstā – vadība) ziņojuma;

2.3. paziņojuma par krājaizdevu sabiedrības vadības atbildību.

3. Krājaizdevu sabiedrība par katru tās darbības gadu sagatavo gada pārskatu, kurš atbilst šo noteikumu prasībām, un tajā ietvertie finanšu pārskati sniedz patiesu un skaidru priekšstatu par krājaizdevu sabiedrības finansiālo stāvokli un tās darbības rezultātiem.

4. Balances, ārpusbilances un peļņas vai zaudējumu aprēķina posteņu izkārtojums atbilst šo noteikumu III un V nodaļas prasībām. Papildu posteņus uzrāda, ja tie neatbilst minētajās nodaļās uzskaitīto posteņu saturam.

Posteņus, kuri šo noteikumu III nodaļā apzīmēti ar trim cipariem, drīkst neuzrādīt kā atsevišķus posteņus, ja tie ir nebūtiski vai to neuzrādīšana padara bilanci un ārpusbilances posteņus pārskatāmākus, bet šādā gadījumā tajos pieprasīto informāciju uzrāda pielikumā.

5. Pielikumā iekļauj paskaidrojošu informāciju par bilances, ārpusbilances, peļņas vai zaudējumu aprēķina posteņu saturu, komentārus par risku, kas saistīti ar krājaizdevu sabiedrības darbību, kontroli un pārvaldīšanu, kā arī atklāj

citu informāciju, kas ir būtiski ietekmējusi vai var būtiski ietekmēt krājaizdevu sabiedrības finansiālā stāvokļa un darbības rezultātu novērtēšanu.

6. Katram bilances, ārpusbilances, peļņas vai zaudējumu aprēķina posteņim uzrāda pārskata gada un attiecīgos iepriekšējā pārskata gada rādītājus. Ja pārskata gadā atklātas iepriekšējo gadu kļūdas vai mainīta grāmatvedības politika, attiecīgo iepriekšējā pārskata gada posteņa rādītāju koriģē. Pirmajā pārskata gadā uzrāda tikai pārskata gada rādītājus. Balances, ārpusbilances, peļņas vai zaudējumu aprēķina posteņus, kuros nav rādītāju, uzrāda tikai tad, ja iepriekšējā gada pārskatā ir bijis uzrādīts attiecīgā posteņa rādītājs.

7. Gada pārskatā lietojamā naudas vienība ir Latvijas Republikas naudas vienība. Gada pārskatā norāda finanšu pārskatos uzrādīto skaitļu precizitātes pakāpi.

8. Ja atbilstoši šo noteikumu prasībām sagatavots gada pārskats nesniedz pietiekami skaidru un patiesu priekšstatu par krājaizdevu sabiedrības finansiālo stāvokli un tās darbības rezultātiem, izņēmuma gadījumā drīkst atkāpties no atsevišķām šo noteikumu prasībām, pielikumā skaidrojot šādas atkāpšanās iemeslus un tās ietekmi uz krājaizdevu sabiedrības finansiālo stāvokli un darbības rezultātiem.

9. Pārskata gads sakrīt ar kalendāro gadu. Pirmais pārskata periods var būt īsāks par kalendāro gadu, bet nevar būt garāks par 18 mēnešiem.

10. Krājaizdevu sabiedrības revīzijas komisija vai Krājaizdevu sabiedrību likuma 23. panta otrajā daļā minētajā gadījumā zvērināts revidents vai zvērinātu revidentu komercsabiedrība (tālāk tekstā – revidents) sagatavo atzinumu par to, vai krājaizdevu sabiedrības gada pārskatā ietvertie finanšu pārskati visos būtiskos aspektos sniedz patiesu un skaidru priekšstatu par tās finansiālo stāvokli un darbības rezultātiem. Krājaizdevu sabiedrības gada pārskatu revīdē un revidenta ziņojumu sagatavo saskaņā ar Revīzijas pakalpojumu likumā noteikto.

II. Ziņojumi

11. Krājaizdevu sabiedrības vadības ziņojumā par gada pārskatu ietver:

11.1. krājaizdevu sabiedrības nosaukumu, juridisko adresi un reģistrācijas numuru, licences numuru un izsniegšanas datumu;

11.2. skaidru krājaizdevu sabiedrības attīstības, tās darbības rezultātu un vietas tirgū apskatu, kā arī ietver tai piemītošo būtisko risku un nenoteiktību aprakstu. Šo aprakstu sagatavo kā krājaizdevu sabiedrības attīstības, tās darbības rezultātu un vietas tirgū līdzsvarotu un visaptverošu analīzi, ņemot vērā tās darbības apjomu un sarežģītību, un, cik nepieciešams, lai izprastu krājaizdevu sabiedrības attīstību, tās finansiālo stāvokli vai darbības rezultātus, tajā iekļauj:

11.2.1. finanšu rādītājus,

11.2.2. galvenos krājaizdevu sabiedrību un tās darbību raksturojošos nefinanšu rādītājus, kā arī informāciju par vides aizsardzības prasībām un nodarbinātības jautājumiem vai citu informāciju, ja tas ir piemēroti,

11.2.3. pēc nepieciešamības – atsauces uz finanšu pārskatos norādītajām summām un papildu skaidrojumus par tām;

11.3. informāciju par krājaizdevu sabiedrības turpmākās attīstības prognozi;

11.4. ziņas par pārskata gadā īstenotajiem pasākumiem pētniecības un attīstības jomā;

11.5. informāciju par to paju skaitu un nominālvērtību, kuru īpašnieki ir izstājušies no krājaizdevu sabiedrības vai tās atsavinājuši par labu krājaizdevu sabiedrībai pārskata gada laikā;

11.6. informāciju par visiem svarīgiem notikumiem no pārskata gada beigām līdz gada pārskata apstiprināšanas dienai, kas nozīmīgi finansiālā stāvokļa un darbības rezultātu izpratnei;

11.7. informāciju par krājaizdevu sabiedrības darbības būtiskiem riskiem un šo risku pārvaldīšanas politiku;

11.8. priekšlikumus par peļņas sadali, dividenžu lielumu vai zaudējumu segšanu;

11.9. padomes, ja tāda ir izveidota, un valdes priekšsēdētāja un padomes, ja tāda ir izveidota, un valdes locekļu vārdu, uzvārdu, ieņemamo amatu, kā arī ziņas par personām, kuras pārskata gadā atstājušas minētos amatus.

12. Krājaizdevu sabiedrības vadības ziņojumu paraksta padomes, ja tāda ir izveidota, un valdes priekšsēdētājs.

13. Paziņojumā par krājaizdevu sabiedrības vadības atbildību norāda:

13.1. ka vadībai ir pienākums saskaņā ar spēkā esošo normatīvo aktu prasībām sagatavot finanšu pārskatus, kas skaidri un patiesi atspoguļo krājaizdevu sabiedrības finansiālo stāvokli pārskata gada beigās un pārskata gada darbības rezultātus;

13.2. ka vadība atbild par atbilstošas grāmatvedības kārtošānu, par krājaizdevu sabiedrības līdzekļu saglabāšanu, kā arī par krāpšanas un citas negodīgas darbības novēršanu;

13.3. vai finanšu pārskati sagatavoti saskaņā ar konsekventi lietotajām grāmatvedības metodēm un vai jebkura būtiska atkāpe no šīm metodēm ir atklāta un paskaidrota pielikumā;

13.4. vai krājaizdevu sabiedrības vadības lēmumi un pieņemumi par finanšu pārskatu sagatavošanu ir bijuši piesardzīgi un saprātīgi.

14. Paziņojumu paraksta krājaizdevu sabiedrības padomes, ja tāda ir izveidota, un valdes priekšsēdētājs.

15. Ja kāds krājaizdevu sabiedrības padomes, ja tāda ir izveidota, vai valdes loceklis uzskata, ka gada pārskats nav apstiprināms, vai arī izvirza iebildumus, kurus viņš grib paziņot pilnsapulcei, to īpaši norāda paziņojumā par krājaizdevu sabiedrības vadības atbildību.

III. Balances un ārpusbilances posteņu izkārtojums

16. Aktīvi

16.1. Kase

16.2. Prasības pret kredītiestādēm

16.2.1. Prasības uz pieprasījumu

16.2.2. Pārējās prasības

16.3. Kredīti

16.4. Parāda vērtspapīri

16.4.1. Latvijas Republikas valsts parāda vērtspapīri

16.4.2. Latvijas Republikā reģistrēto kredītiestāžu hipotekārās ķīlu zīmes

16.4.3. Valsts kapitālsabiedrību parāda vērtspapīri

16.5. Nemateriālie aktīvi

16.6. Pamatlīdzekļi

16.7. Nākamo periodu izdevumi un uzkrātie ienākumi

16.8. Pārējie aktīvi

16.9. Kopā aktīvi

17. Pasīvi

17.1. Saistības pret kredītiestādēm

17.2. Noguldījumi

17.2.1. Noguldījumi uz pieprasījumu

17.2.2. Termiņnoguldījumi

17.3. Nākamo periodu ienākumi un uzkrātie izdevumi

17.4. Uzkrājumi saistībām un maksājumiem

17.5. Pārējās saistības

17.6. Kapitāls un rezerves

17.6.1. Apmaksātais pamatkapitāls

17.6.2. Rezerves kapitāls un pārējās rezerves

17.6.3. Iepriekšējo gadu nesadalītā peļņa/zaudējumi

17.6.4. Pārskata gada peļņa/zaudējumi

17.7. Kopā pasīvi

18. Ārpusbilances posteņi

18.1. Iespējamās saistības

18.1.1. Galvojumi un garantijas

18.1.2. Pārējās iespējamās saistības

18.2. Ārpusbilances saistības pret biedriem un darījumu partneriem

18.2.1. Saistības no aktīvu pārdošanas darījumiem ar atpārdošanas iespēju

18.2.2. Pārējās ārpusbilances saistības

IV. Paskaidrojumi par bilances un ārpusbilances posteņiem

19. Aktīvi

19.1. Kase

Skaidrā nauda kasē ietver likumīgus maksāšanas līdzekļus, t.sk. ārvalstu valūtu, gan banknotēs, gan monētās.

19.2. Prasības pret kredītiestādēm

Šajā postenī uzrāda visas prasības, kas radušās darījumos ar iekšzemes kredītiestādēm, kā arī prasības pret Latvijas Banku. Tās prasības pret kredītiestādēm, kuras rada parāda vērtspapīri un kuras atbilst šo noteikumu 19.4. punkta prasībām, uzrāda bilances aktīvu 16.4.2. postenī.

Krājaizdevu sabiedrības prasības, kuras var apmierināt bez iepriekšēja pieprasījuma vai kuru pieprasījuma termiņš ir 24 stundas vai viena darbdiena, uzrāda bilances aktīvu 16.2.1. postenī. Pārējās prasības uzrāda bilances aktīvu 16.2.2. postenī.

19.3. Kredīti

Šajā postenī atspoguļo visas prasības, kas radušās darījumos ar krājaizdevu sabiedrības biedriem, t.sk. finanšu līzingu.

19.4. Parāda vērtspapīri

Šajā postenī uzrāda ieguldījumus Latvijas Republikas valsts emitētajos parāda vērtspapīros, valsts kapitālsabiedrību emitētajos parāda vērtspapīros un Latvijas Republikā reģistrēto kredītiestāžu emitētajās hipotekārajās ķīlu zīmēs.

19.5. Nemateriālie aktīvi

Šajā postenī uzrāda nemateriālos aktīvus, t.i., identificējamus aktīvus, kuriem nav materiālās formas un kuri tiek turēti pakalpojumu sniegšanai vai citiem mērķiem, ja ir sagaidāms, ka krājaizdevu sabiedrība nākotnē saņems ekonomiskos labumus, kas attiecināmi uz šiem aktīviem, piemēram, par samaksu iegūtās tiesības, t.sk. koncesijas, patentus, licences, tiesības lietot tirdzniecības zīmi, nomas tiesības u.tml. tiesības, programmnodrošinājumu, kas nav elektronisko iekārtu vai ierīču neatņemama sastāvdaļa, un citus pēc būtības līdzīgus pret atlīdzību iegūtus aktīvus. Šeit uzrāda arī avansa maksājumus par nemateriālajiem aktīviem.

19.6. Pamatlīdzekļi

Šajā postenī uzrāda krājaizdevu sabiedrībai piederošos (t.sk. bez izpirkuma tiesībām iznomātos un finanšu līzīga darījumu rezultātā iegūtos) pamatlīdzekļus, t.i., materiālos aktīvus, kurus krājaizdevu sabiedrība izmanto pakalpojumu sniegšanā, administratīvos nolūkos vai iznomā un paredz lietot ilgāk par vienu gadu, piemēram, zemesgabalus, ēkas, transportlīdzekļus, iekārtas u.tml. aktīvus.

Šeit uzrāda arī programmnodrošinājumu, kas ir attiecīgo elektronisko iekārtu vai ierīču neatņemama sastāvdaļa, kā arī krājaizdevu sabiedrībai piederošo un bez izpirkuma tiesībām nomāto pamatlīdzekļu rekonstrukcijas, atjaunošanas u.tml. izmaksas, kuras uzlabojušas attiecīgo pamatlīdzekļu ekonomiskos rādītājus, ja pamatlīdzekļu nomas līgumā nav paredzēta šo izmaksu kompensācija.

Šajā postenī uzrāda nepabeigtās būvniecības izmaksas un avansa maksājumus par šajā punktā minētajiem pamatlīdzekļiem.

19.7. Nākamo periodu izdevumi un uzkrātie ienākumi

Šajā postenī uzrāda krājaizdevu sabiedrības izdevumus, kuri radušies līdz pārskata gada beigām, bet attiecas uz nākamajiem periodiem.

Šeit uzrāda arī iepriekšējos gados un pārskata gadā uzkrātos, bet vēl nesaņemtos ienākumus, piemēram, vēl nesaņemto, taču aprēķināto komisijas naudu, procentu ienākumus, nomas maksu u.tml.